

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — " — "	Fél évre . . . 8 " — " — "		
Negyed évre . . . 2 " — " — "	Negyed évre . . . 4 " — " — "		
Egy óra . . . 1 " — " — "	Egy óra . . . 1 " — " — "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A trónörökös Berlinben.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Bécs, jan. 16.

Ferencz Ferdinánd trónörökös a király képviselőjében ma este elutazott Berlinbe, a porosz királyság 200 éves jubileumára. A főherceg Drezdának vette útját s onnan 17-én indul Berlinbe. Elkísérik a főherceget gróf Nastitz főudvarmester, báró Minutilló ellentengernagy és egy parancsörtszt. A trónörökös szerdán este a császár fogja fogadni az anhatti állomáson.

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Piquetberg, jan. 16. Egy erős angol sereg érkezett ide. Az utolsó hírek szerint a burok Calviniában nem nyolnának tovább előre.

Kimberley, jan. 16. Itt mintegy 170 gyanus vryburgi embert szállásoltak el. Rövid idő múlva még 800 embert fognak idehozni.

Fokváros, jan. 16. Megengedték, hogy a johannesburgi bányák védelmére már megalakult csapaton kívül még egy 250 főnyi védőőrség alakíttassék az oranjei gyémántbányák védelmére. Minthogy a kerékpárosok jól beváltak a fegyveres csapatszolgálatban, az irreguláris hadtestekhez kerékpáros csapatokat fognak beosztani.

A konitzi gyilkosság.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Konitz jan. 16. Néhány iskolás gyermek ma a leányiskola udvarán megtalálta Winternek, a meggyilkolt gimnaaistának a felöltőjét. A lakosság izgatottsága még növekszik.

A kultuszminiszter Budapesten.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, január 16.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, a ki néhány napot Bécsben töltött, mára ismét visszaérkezett Budapestre.

China.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Berlin, január 16. Waldersee gróf jelenti Pekingből: Pavel hadoszlopa visszatért. A hadoszlop zöme Szuanhuáig jutott el, egyik különítménye pedig Thiemig őrnagy parancsnoksága alatt a Tiencsintől délre 25 mértföldnyire levő Csang helység ellen vonult, ahol rablóbandák mutatkoztak.

Kossuth Ferencz Czegléden.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Czegléd, jan. 16.

Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő ma reggel ide érkezett Fazekas ev. ref. lelkész leányának esküvőjére. A menyasszony részéről Kossuth Ferencz szerepelt, mint násznagy.

Végzetes könnyelműség.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Vác, jan. 16.

Végzetes szerencsétlenséget okozott ma itt egy anya gondatlansága. Villim Ferencz borbély felesége elment hazulról s hogy két kis gyermeke, kiket otthon hagyott, meg ne fázzék, előbb jól befűtött s aztán rájuk zárta az ajtót.

Távolléte alatt a kályhából szikra pattant ki, a mely meggyújtotta a közelben álló divánt, majd az ágyat, a melyen a csecsemőgyermek aludt. Ez odaégett, a másik szerencsétlen gyermek pedig, mert nem tudott menekülni, megfuladt a nagyfűstben.

Mire a szülők hazaérkeztek mind a két gyermeket halva találták.

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 16.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árapokról:

Déli z á r l a t :

Buza	1901. Áprilisra	7.51	7.52
	1901. Októberre	7.62	7.63
Rozs	1901. Áprilisra	7.34	7.35
Zab	1901. Áprilisra	5.91	5.92
Tengeri	1901. Májusra	4.96	4.97

Készáru üzlet 5 olesóbb.
Amerika 5 olesóbb.

A kisiparos.

jan. 16.

Körülöttünk jár-ke, arramenőben bepillantunk néha kicsi műhelyébe, haljuk kalapálását, látjuk keze szorgoskodását, szóba is állunk vele, itt-ott egy néf dicsérő, vagy korholó szóval világgá eresztjük vélekedésünket és megnyugsunk benne, hogy helyzete minden csinját-binját töviről-hegyire ismerjük.

Pedig nagy sora van annak. Valami nagy számbavevésnek persze nem örülhet nálunk a kisiparos. Ha iparról beszélünk örökkön-örökké füstölgő nagy gyári kémények lebegnek szemünk előtt és szánakozva, félvállról pillantunk le a kézmives szerény műhelyére, nem is sejtve, hogy az a magát követelőzően kellető sok férfiruha, nőruha, fehernemű, csipke, himzés nyakendő, müvirág, üveggyöngy, ékszer, butor, cserépholmi, játékszer stb. szóval házikellékeink java, akárhogy is próbáluk a gyári eredetet ráfogni, mind de mind osztrák kisiparosok műhelyéből került kereskedéseinkbe. Szűkösen számítva, esztendőnként legkevesebb 100 millió korona értékű árucikkelyt készítenek számunkra az osztrák kézmivesek.

Nos, hát miért óhajtozunk minden áron és mindenekelőtt a füstölgő gyárkéményes ipart, azt ugyszólván semmi-ből megteremteni, a mikor kézműve-seinket sem birtuk eddig úgy megtá-mogatni, hogy az osztrák kisiparossal versengésre kelhessenek és a magyar piacra özönlő osztrák kézműves árut legalább műhelyük közvetlen tájékáról kiszoríthassák. Valami nagy boszorkányság csak nem kelhet ahoz, hogy a helyben készült kézbeli munka a messze idegenből oda került kézbeli munkával szemben megállhassa a sarat.

Kézművesünk van bőven és majd mindannyia rászorult a busásabb keresetre. Bizony-bizony sok kisiparosunknak szegény feje már-már azt se tudja, mihez fogjon, csakhogy a mindennapi kenyeret valamikép megkereshesse. S mi nem adhatnánk neki elégséges munkát? Dehogy is nem. Hiszen azontelül, amit a jelenben kisiparosainktól szerezzünk meg, még száz millió kor. áru kézműves terméket Ausztriából hozatunk. Nem lehetne-e egy kis jóaka-

rattal ezt a száz milliót is minden évben kisiparosaink kongó zsebébe csusztatnunk. Ha annyira bővibe vagyunk a pénznek, hogy egykedvűen elnézhessük, miként áramlik tőlünk a tenger sok bankó idegenbe csak azért, hogy saját nemzeti testünk egyik munkabíró felének, kézmivességünknek rovására idegen kézmivesek megélhessenek. Hát olyan erős nemzet vagyunk, hogy saját testünket bosszulatlanul sebezgethetjük? A Krózosoknak ugyan csak szükiben vagyunk és mennyi nálunk a földhöz ragadt, igazában földön futó koldus. Vagy egyéb-e Pozsonytól Orsováig, a Kárpátok karéján tengődő tömérdek tót, ruthén, oláh és székely paraszt ember, a ki a buzakenyert még hiriből sem ismeri? Van-e nálunk erős, jómódu középosztály? Ur, az van sok, csak hogy legtöbbjének nagy a pipája és kevés a dohánya és mind csak hivatalra pályázik.

Magyarország 700.000 iparosa közül 600 ezer a kisiparos. Hatszázezer polgártársunk dologra kész tenyere szükölködik munkában, míg mi számlátlan milliók erejéig adunk idegen, sőt minket megvető osztrák embereknek foglalkozást.

Minden komolyan gondolkozó magyarnak, minden hazáját igazán megbecsülő magyar polgárnak kell, hogy a kérelhetlen valóság eme szomorú jelenségei eszébe jussanak. A kisiparosok boldogulásának kérdése nagyon fontos kérdés. Összefügg ez a terjedelmében és vagyonában megtépett középosztály talpraállításának kérdésével. Ha valami, a kisiparosok, elismerjük: fogas kérdése megérdemli, hogy megoldásával a társadalom, szint

ugy az állam és az ország minden néven nevezendő hatósága behatóan foglalkozzék. Elvégre, ha azt akarjuk, hogy hazánk igazán boldoguljon, nekünk magunknak kell a boldogulás forró gesztenyéjét a tüzből kikaparnunk, arra ugyan hiába várunk, hogy azt a külföld, kivált az osztrák helyettünk megtegyje.

A népszámlálás és tanulságai.

Debreczen, január 15.

Nagyjában befejezve a nagy munka! Együtt van már a rengeteg számadat az állam központi statisztikai hivatalában és hónapok szorgos munkája lesz, mely ezt a horribilis anyagot feldolgozza, és részletes áttekintésben mutatja be a megszámlált országnak. Azt mondják, hogy a népszámlálás eléggé pontos adatokat szolgáltat, mert a publikum már nem fogadta oly nagy bizalmatlansággal a népszámlálási biztosokat s el tudta őket választani az adóösszeírási bizottságtól. Tiszta s komoly alaposággal összeállított kimutatás lesz tehát arról, hogy miye van Magyarországnak s ebből aztán megállapíthatjuk majd azt is, hogy miye ninesen.

Tartunk tőle, hogy az új nagy statisztika nem fog minden tekintetben kedvező adatokkal kedveskedni. Egy inséggel és nyomorúsággal teljes tél kellő közepén számlálták össze az ország vagyonát, pangott az ipar, kereskedelem, gyöngye volt a forgalom, s a birtok értéke. Ha nyár derekán, mikor még a legszegényebb embernek is van a körülményekhez képest fölöslege abból, a mit a tejből apríthat, történt volna meg a népszámlálás, bizonyára kedvezőbb adato-

kat tüntetne fel a legszegényebb nép vagyoni dolgában.

Sokkal inkább tartunk azoktól a kedvezőtlen adatoktól, melyek a kisbirtokok számának csökkenését fogják minden valószínűség szerint hirdetni. Igen, azt hisszük, hogy most kevesebb a kisbirtok Magyarországon mint tíz esztendővel ezelőtt volt. Elnyelte a nagybirtok, az adó és a gabonauzsora. A nagybirtok, mely mint hitbizomány ledönthetetlen akadály a kisbirtok terjeszkedésének, ellenben minden alkalmat megragad arra, hogy a kisbirtokot magába olvassza. A nagybirtok, mely az ő kitűnő modern gazdasági berendezésével és gépeivel és nagy kvantitások termelésével olyan hatalmas konkurrencziát csinál a kisgazdáknak, mert olcsóbban és gyorsabban tud szállítani mint emez s mert lépést tud tartani a börzék spekulánsaival. A z a d ó, m e l y a r á n y l a g 25 s z ö r n a g y o b b s u l y l a l n e h e z e d i k a p a r a s z t b i r t o k r a m i n t a n a g y b i r t o k r a, a melynek leszállítását már emberemlékezet óta sürgetik és ígérik. A gabonauzsora mely ugyanakkor midőn gazdát égető szükségben kisérgeti, egyuttal megcsalja és kirabolja. És hosszu tíz esztendő alatt, mely annyi nagyszabásu czélszerű új alkotásra nyújtott alkalmat nem változott, sőt rosszabbodott a a kisbirtok helyzete. Nem fogunk semmi javulást látni a tíz év előtti népszámlálás és a mostaniak a kisbirtokra vonatkozó adatai között.

Tapasztalni fogjuk azonban a nagybirtok szaporodást s megerősödését.

A kimutatás elé, mely az ország kisiparának és kereskedelmének állapotát tárja majd elénk, sem nézünk rózsás reményekkel elteltlen.

Az arczkép.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Ez az arcz volt az a rózsás,
Mi lelánczolt engemet?
Ez a szem volt az a csillag
A mi egykor égetett?
Hova lett a büszke homlok,
Csókot osztó szép ajak? . . .
Az a kép csak busan néz rám,
Az a kép csak hallgatag . . .

Tündérből boldog órák
Csillagárja rezg felém,
Tavas az a hervadásban
Fényes nap az ősz egén:
Boldog vagyok: él az emlék,
Szívem téged várna csak!
— Az a kép csak busan néz rám
Az a kép csak hallgatag . . .

Jer, támadj fel a homályból,
Melegülj föl keblemen!
Egy mosolygás szép szemedből
Oly jól esnék énnekem.
Jer, beszéld el, mért az élted
Virágtalan sivatag?
— Az a kép csak busan néz rám,
Az a kép csak hallgatag . . .

Mért mentél a hívó szóra
Idegenbe, messze el?

Oh a rózsá ott virulhat
Hol minden szív erte ver,
Hő szív nélkül zord magányban
Nem tudád, hogy telke rab!
— Az a kép csak busan néz rám
Az a kép csak hallgatag . . .

Szenvedsz, látom, kinod árnya
Ott sötétlik arezodon . . .
Szép szemedben ég a tűz még,
Tán utolsó, — nem tudom.
Fáj e kétség: nyisd meg szóra
Imádságos ajkadat! . . .
— Az a kép csak busan néz rám,
Az a kép csak hallgatag . . .

Oh jöjj vissza! Ugy-e eljössz
Beragyogni éjemet?
Véget vész a fájdalomnak
Mit a szívem szenvedett?
S akkor nem lesz más az égen
Boldogságunk napja csak? . . .
— Az a kép csak busan néz rám
Az a kép csak hallgatag . . .

Gulyás József.

Gabriella.

(Borozás közben elbeszéli a szerző.)

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Ki mondja meg nekem, mi a szerelem,
hogyan születik meg s melyik részünk az, a
melyik szeret?

Ezer nő mellett elmegyünk, fejünket
sem fordítjuk meg; meglátjuk az ezeregyediket és . . . rabjai leszünk.

Elmondok két kis történetet.
Nem lesz benne pointe, sem bonyodalom, de úgy mondom el, a hogy megtörtént s lesz benne élő igazság.
Igyunk egyet rája!

Nagyon, de nagyon szerelmes voltam,
. . . egyszer. régen, ifju koromban.
Mit érdekel az mást, hogy ki volt, milyen volt az a lány, nekem egész világom, mindenem volt.

Két álló évig a világ leszebb helyének tartottam azt a pokolra való falut, a hol laktunk, mert ott lakott ő is.

Két álló évig sutba dobtam hivatást, becsvágyat, mindent, hogy esténként belezhessek abba a bűbájos szép szemébe.

Két álló éven át kíséreltem, mint fénynek az árnyék, ellestem minden gondolatát. Az enyéim . . . azok ugyanis mindig velem voltak.

Talán éppen azért is nem szeretett igazán.

A harmadik évben elköltöztek falunkból.

Bolyongva jártam be minden helyet, a hol csak együtt voltunk valaha, órákig elábrándoztam minden fa alatt, a hol csak

A kisipar helyzete, tudja mindenki háttározottan rosszabbodott a gyárak s Ausztria konkurrencziája által. Nem egy hajdan virágzó iparágról még csak említést fog tenni a nagystatisztikai kimutatás. Ezek az iparágak eltűntek a föld színéről. Tíz év előtt még csak tengtek valahogy de a legutóbbi tíz év gazdasági viharai és válságai elsöpörték őket. Az iparágak, melyek életképesek és o'vvetlen, mindennapi szükségletet elégítenek ki, rosszul boldogulnak. A gyárak és az osztrák konkurrenczia nem engedik őket lélekzetvételhez jutni.

A kiskereskedelemben pedig hallatlanul egészségtelen konkurrenczia fejlődött ki. A boltok száma a legutóbbi népszámlálás óta megduplázódott. Természetesen a csődök és hamis csődök száma is. A kiskereskedelmet nem kívülről jövő nyomás rombolja, hanem a verseny határtalan szabadsága.

S aminő mértékben gyöngült a kisipar és kereskedelem, olyan mértékben erősödött a gyáripar és nagykereskedelem.

A népesség szaporodásából keletkező forgalmi és kereskedelmi nagyobbodás hasznát a nagy emberek látják, a tőke, a nagybirtokosok, a gyárosok s a pénzintézetek.

A felsőbb tízezer anyagi megizmosodása, a felső milliók anyagi gyöngülése: ez lesz általánosságban az eredménye a század elején tartott nagy népszámlálásnak.

Megbecsülhetetlen tanulságokkal fog szolgálni e népszámlálás! Forgassuk, tanulmányozzuk majd! Mert az adatok tengeréből tisztán fogjuk látni azt, hogy hol kell és hogyan segíteni. A számok beszélni és inteni fognak.

együtt üldögéltünk és . . . még jobban szerettem.

Eljött a nyár, el az ő születés napja is. Két három nappal az előtt, levelet kaptam anyjától, hogy a születés napjára okvetlenül elvárnak, — mentseget nem fogadnak el.

Csak a jó Isten a megmondhatója, milyen hosszúnak tetszett előttem az a három nap.

Végre beleülhettem a kocsiba, mely ő hozzájuk volt elviendő.

Az uton aztán elgondolkoztam — volt időm rá bőven — hogy hát tulajdonképpen mért is kihozom én magamat?

Nem egyszer, százszor mondta, hogy szeret s ha a szavak csalnának is, az a tiszta fényű szempár nem hazudhat soha. Nem az első eset, hogy valakit nagy szerencse ér, miért nem érhetne engem az a legnagyobb szerencse, hogy magamnak nevezhessem őt, mikor nincs köztünk számbavehető akadály . . .

Igyunk egyet rája! . . . Nos hát, minden utnak van vége, én is megérkeztem. Nagy társaság volt már nálunk, széles kedvben voltak, de mit bántam én a társaságot, én csak őt kerestem.

Nem sokára előkerült ő is. Mindig elragadó teremtés volt, de most szebb volt a szépnél is, Nem írom le milyen volt,

Színház.

Newyork szépe.

A debreczeni színtársulat a multban is gyakran, de különösen ebben a szezonban híres volt gyenge, rossz előadásairól. Csak úgy elvéve akadt ebben a szezonban egy előadás, melyről elmondhattuk, hogy semmi, vagy éppen alig észrevehető hibát hagyott maga után. Ha visszapillantunk az idei évad eltelt idejére, talán fel is tudnók sorolni azokat a darabokat, melyekről azt mondhattuk, hogy jó előadásban kerültek színre.

Kisértsük meg!

Egyik volt a Bocaccio, másik a Baborékok, a harmadik a Tékózló apa, negyedik a Dolly — és ezzel vége. A többi színrekerült darabokról egyikről sem mondhatjuk, hogy kifogástalan előadásban kerül színre. Hol a rendezésben találunk feltűnő hiányokat, majd a hiányzó szerepkörök betöltetlenségéért a szerepek helytelen kiosztása zavarta meg az előadások egyöntetűségét, rendes menetét.

A tegnapi színrekerült elég ügyes zenéjű operettnél a „Newyork szépe”-nél tapasztaltuk a rendezés felületességét és a szerepkörök helytelen beosztását. Különben az első előadás alkalmával kifogásoltuk mindezeket. Azt tapasztaljuk, hogy egy-egy darab minél több ízben kerül színre, annál gyatrábban adják. A tegnapi előadás ezt beigazolta.

Vontatott, unalmas volt az egész előadás. A szereplők közül számosan — elfelejtették szerepeiket — kinlódás volt beszédük, játékaik.

Azt meg éppen nem értjük, mi okból rendeztet az igazgató kardalososokkal operettet. Ma k r a y meglehet tud táncolni — de operett rendezéshez vajmi keveset ért.

Hát nincs elég ügyes rendező — miért kell Makrayra bizni ilyen fontos feladatot s ha már reá bizzák — legyen gondja annak, ki ilyen megtiszteltetésben részesíti, hogy annak meg is feleljen. Miért nem tartat a rendező elegendő próbát, hogy a színészek készületlenül ne álljanak ki.

A közönség tegnap este mulatott — de nem az előadáson, hanem az egyes szereplők ügyetlenségén, készületlenségén. Mikor nem sikerült valami, éppen akkor tapasztaltak legjobban.

Minek vállalkozik Makray olyan dolgra, a mihez nem ért. A viceadmirálisban láttuk, hogy énekelni nem tud, tegnap láttuk, hogy izetlenkedni, igenis tud — de füttyölni nem!

Az meg éppen izléstelenség, hogy egy táncosnőnek nyílt színen adnak fel virágcsokrot. Az illetőt nem lehet felelőssé tenni, hanem igenis a rendezőt — mert tudunkkal az ő beleegyezés nélkül virágot senkinek feladni nem lehet.

De hogy is várjuk azt Makraytól! Vagy talán olyan nagy urnak képzele magát a társulatnál, hogy ezt is megengedheti. A közönségnek sehogysem tetszett ez a szokatlan jelenet s a virág felnyújtása alkalmával pisszegéssel adott — tetszésének kifejezést.

Az igazgató több figyelmet tanusíthatna a közönséggel szemben — még akkor is, ha itt akarja hagyni Debreczent, amin nem fog busulni a debreczeni közönség — s megakadályozhatná azt, hogy ilyen előadások kerüljenek színre — a debreczeni színházban.

A szereplőkről fentebb általánosságban elmondottuk véleményünket egy-kettő tisztelegesen megállta helyét a többiről pedig jobb hallgatni.

Az ilyen előadások azután igazán di-

— Mái sem tudom, hogyan jutottam ki, el kocsimig, csak arra eszméltem fel, mikor a hazafelé vivő ut heggyerégén megütötte arcomat a friss hegyi szél.

— Este volt.

— Felnéztem az égre, a csillagok közé s fenn, magasan, valahol a tejút közepén egyre távolodó, halványodó fényes szempárt láttam, az ő két szemét.

Gabriellának hívták.
Igyunk egyet rája!

— Keserves éveket éltem azután.

— Leszállottam a züllésnek addig a fokáig, a honnan száz ember közül kilenczvenkilencz lehull az örvénybe. Én nem hullottam le. Az utolsó lépésőre rádobbantottam lábammal: Eddig s ne tovább! Azért sem lejjebb!

— Leráztam magamról a piszkot, mint uszkár a vizet s haladtam tovább.

— A piszoknak fenekén, a mámornak édes óráiban azonban mindig ott lebegett előttem az a szempár, a mely oly ártatlanul tudott nézni. oly tiszta volt, mint a tenger s éppen oly szörnyek laktak fenekén, mint a tengernek látatlan mélyén.

Igyunk egyet!

Hogy is folytassam csak? . . . Színházban voltam egyszer mi mást csináljon az

behunyom a szememet, gondolni sem szeretek rá.

Igyunk egyet rája!

Nem beszélhettem négy szemközti velem, ketten hármán szinte szándékosan mindig körülvették, de a vacsora alatt éppen szembe kerültem velem.

Feltűnhetett volna előttem az a sok titkos kárörömtől mosolygó arc, de hát kinek jár eszébe, hogy kigyó lappanghat a virágok alatt?

— A második fogásnál felállott az apja, megköszönte, hogy olyan sokan jelentek meg, köztük oly messziről én magam, hogy ott részt vegyenek örömeiben azon a napon, melyen lánya jegyet vált ezzel és ezzel . . . nem én velem.

— Éreztem, hogy én rajtam csüng a társaság szeme, de én nem láttam semmit mást, csak a virág alatt a kigyót.

— Ezért hívtak hát meg!

— Elborult előttem a világ, nem tudom mi rihattott le arcomról, de az egész társaság egyszerre felugrott s védve takarták el előlem a menyasszonyt.

— Pedig nem akartam neki csinálni semmit, Isten engem! Véghetetlen üresség nyílt meg előttem, belebámultam, nem láttam semmit, csak olyanforma érzés fogott el, mintha esném, esném, mérhetetlen magaságból feneketlen mélységek felé.

szére válnak a debreczeni színházaknak s ezek után reklámozhat az igazgató a „Magyar Szóban“, hogy az ő idején szezonja egy társulat, műsor, mint előadások tekintetében „páratlan“ a vidéki színházak történetében.

Mi is elmondhatjuk, hogy „páratlan“ de nem olyan értelemben, mintahogy azt a „Magyar Szó“ írta,

A színházbizottság ülése.

Városunk színügyi bizottsága holnap délután a városháza nagy tanácstermében ülést tart Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöke mellett. Komjáthy színház igazgatójának a társulat hiányainak betöltéséről szóló beadványával foglalkozik a bizottság, mely betérjesztésnek decz. 15-éig kellett volna megtörténni.

Bölgöny meghívása.

Több ízben foglalkoztunk mi is azzal az eszmével, hogy Bölgöny Józsefet hívjuk meg a debreczeni színház intendánsának. A kiírandó pályázaton határozott értesülésünk szerint ugyanis résztvevő is. Most a társadalom körében élénk mozgalom indult meg, hogy Bölgöny a debreczeni színház intendatúrájának vezetésére hívassék meg. Mint halljuk, a nagyközönség közül sokan alá is írták már a meghívó levelet. Hisszük, hogy e példa követésre talál s Bölgönnyel közakarattal kérhetjük fel intendánsnak. Ezzel ugyanis újabb s mindenesetre fontos lépést tennénk a debreczeni színház állandósításának kérdésében.

NAPI HIREK.

A mi bálunk.

Január 17-én mesésen szép virágoskertté varázsolódik a Bika hatalmas

ember, mikor hosszú az este? Örökkön örökké csak nem íhatik!

Egyszerre csak azt hittem, szétszalad előttem a világ. Egyik páholynak melyből ugyanaz a esillogó szempár tűzött le rám. Nem abból az arezből, de ugyanazzal a nézéssel.

— Szívem dobogni kezdett a felelemtől, halántékomra szaladt minden csepp vérem, szerettem volna fejemet elfordítani, de az a fényes szempár babonás vonzással mindig visszahúzott.

— Eh! mit! Nézzünk hát belé.

És néztem és néztem mindaddig, míg csak körültem fel nem kelt mindenki s ők is fel nem készülődtek.

Ki az a lány ott? kérdém egyik melletttem ülő barátomat s mikor kérdeztem, szinte vártam már a feleletet:

Gabriellának hívják.

Mit gondoltok, mi a szerelem s melyik részünk az, a melyik szeret? Mert ha tudnám, menten kivágnám. Vagy hát minden esillogó mélységben démon lakik? Vagy hát egymás mellett laknak a démon és az angyal s csak a hívástól függ, melyik jön ki?

— Külömben mit törődöm vele! A ki megéri, meglátja.

Igyunk egyet rája!

mas diszterme. A debreczeni függetlenségi kör tartja évek óta híres mulatságát, a mely a debreczeni bálók közül magasan kiválik jó kedvével s hamisítatlan magyarságával.

Debreczen menyecskei és leányai, készüljön mindenki a nagy napra. A ki csak mozogni tud, ott legyen a Bika disztermében, emelje a mulatság fényét, hangulatát.

Viszont azon polgárok, kik rokonszenveznek velünk, tartsák kötelességüknek együtt lenni velük. Feltehető a mulatságra, melynek párja aligha lesz a farsang alatt Debreczenben.

A kör elnöksége ez uton is felhívja azokat, kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy ez iránt forduljanak a kör eljáróságához.

A rendőrkapitány ur.

Béreczy Béla budapesti rendőrkapitány ur régen szelöltetett ügyében Pekáry József rendőrfőkapitány helyettes a semmisítés jellegével bíró határozatot hozott.

Az esetet mindenki ismeri, de mivel idestova 10 esztendeje történt, röviden előadhatjuk a tényállást.

Béreczy Béla az 1891. esztendőben ezimzetes rendőrkapitány volt Budapesten. Hozzá került be elintézés végett egy bünvádi feljelentés mely avval foglalkozik, hogy bizonyos Wolschein Julia nevű leányzó törvényes házasságon kívüli gyermekét hosszabb ideig éltlen-szomjan tartogatta a kanapé fiokjában oly ezélből, hogy azt elpusztítsa. Béreczynek megtetszett a panaszos hölgy s többszöri esalogatás után egy alkalommal rávette a bünre. Ekkor azzal hitette, hogy felésegül fogja venni. De mikor Wolschein Julian az anyaság jelei félreismerhetetlenül mutatkoztak, a kapitány teljesen odahagyta őt. Ekkor az anya szegényének és szegénységének érzetében ugyanazon év október 13 án megtette a feljelentést Béreczy ellen az erőszakteletért.

A bünös fogantatás 1891 január 26-ikán történt, tehát a tiz esztendőre hatályos elvüléstől tiz nap választ el bününket.

A feljelentést sok, sok ideig eltussolták a főkapitányság intező köreiben annak dacára, hogy két év után, 1893 ban újra megtörtént az. Most alig pár napja a „Magyar Szó“ ezimű fővárosi napilap kezdett dieseretreméltó buzgalmat kifejteni az igazság kiderítése érdekében. Közölte részletesen a tényállást, s felhívta a főkapitányság figyelmét az esetre már csak azért is, hogy egy rendőrtisztviselő nevével kapcsolatos ily büntény miatt ne vesszen el az egész rendőri közeg tekintélye.

Pekáry József helyettes rendőrkapitány indítatva a fenti ujság ezikkétől tegnap választ meglehetősen rövid és a részrehajlás nyomait magán viselő leiratban. Oly apróságokba kapaszkodik például, hogy Béreczynek a kedveséhez intézett levelei a

szerinte bizonytalan bünös fogantatás idejében és előtte egyetlen egynek kivételével („Kedves Juliskám!“) nem viselnek oly ezimzést, mely a bün tényleges megtörténtét komolyan bizonyíthatná. S ha az megtörtént volna is, nem kellett okvetlenül erőszaknak is közreműködni.

No hát ezek semmiségek, naiv, logikailag s jogászai szempontból meg nem becsülhető és értékelhető kifogások. A bün megtörtént, eltagadni nem lehet. S annál fontosabb, mert egy rendőrkapitánnyal történt.

Nyomozást, a bünvádi feljelentés elintézését kell kérnünk és sürgetnünk. Vétéségnek minősített bünténye hivatalból nem üldözendő (legalább a h. főkapitány ur szerint), folytatni kell tehát a nyomozást bünvizsgálat alakjában. A törvény igazságos keze egyformán érjen el mindenkit, de különösen azt, ki annak érvényesítésére van hivatalva.

Élénk, jellegzetes világot vet ez a tény arra a körülményre, mit napról-napra tapasztalhatunk. Művelt ember, a törvény embere olesó élvezetért ily bünbe keveredik. A hivatalos hatalommal való viszálelés ez, mely annál inkább körültekintést érdemel, mert máshol és más alakban többször ismétlődik.

Ha így tart a dolog még tiz napig, akkor elévül a tiz esztendő leteltével a tény. Akkor igazán elmondhatja a h. főkapitány, hogy bizonyítékok elégtelensége miatt kell felmentenie Béreczyt.

Ez pedig ellenkezik a törvénytellel, ellenkezik a közvélemény akaratával. Vonják felelősségre Béreczyt s ne takargassák örökre a rendőrség tekintélye alá annak botlásait.

Alkudni az igazsággal nem lehet, nem szabad! Joggal várja mindenki, joggal kérjük mi is a döntést.

Lakoljon a bünös!

—tán.

A tanári körből.

A tanári kör f. hó 17-én szombaton délután 5 órakor gyülest tart, melynek napirendjére igen fontos helyi érdekű kérdés van kitüzve. Ugyanis S i n k a Sándor ev. ref. főgimnáziumi igazgató fog értekezni a Debreczenben felállítandó polgári iskoláról.

Birosági kinevezések.

Ő felsége Sándor József esurgói járásbirósági jegyzőt a hajdunánási járásbirósághoz albirává nevezte ki. Illés Sándor püspök-ladányi kir. járásbirót törvényészki birói minőségben a zombori kir. törvényészkehez áthelyezte.

Egy jótékony egylet működése.

A Páli Szent Vincez egyesület most küldte szét 1900. évi jelentését. Közgyülest 1901. január 2-án tartotta meg, amikor is W o l f k a Nándor elnök szép szavakkal méltatta a szeretet igazi működését. Szeőke János titkár vázolta az egyesület tavalyi működését. Megemlékezik Váczi Nep. János elnök, dr. Szalay Béla alelnök és Csukás István pénztárnok odaadó működéséről, majd a statisztikát mutatja be, mely szerint öt évi működés alatt 16,639 k. 70 fl. volt a bevétel, 12,407 k. 30 fl. a kiadás.

Legnagyobb érdeme az egyletnek, hogy felekezeti különbségre nem tekintve gyakorolta az emberi szeretet nagy művét.

Öngyilkosság Kossuth Lajos sirján.

A Kerepesi-temető csöndjét pisztolydurranás zavarta meg tegnap. Kossuth Lajos vasrácson sirja fölött egy javakorában levő uri külsejű férfi agyonlőtte magát. A temetőőrök, a kik a durranásra a helyszínére futottak, már csak a holttestét találták. — Zsebében nem volt irás, a miből kilétére ismerhettek volna. A hullát bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Nagy ékszerlopás.

A nagy szenzációt kellett Hardeck-féle ékszerloválás ügyében tegnap érdekes fordulat állott be. Gróf Hardeck, a károsult főhadnagy ugyanis tegnap megjelent a rendőrségen s kérte, hogy a lopással gyanúsított inasát bocsássák szabadon, mert — ugymond — nem teszi fel róla, hogy ő követte el volna a lopást. — A rendőrség különben erélyesen kutat a tolvaj után s az eltűnt ékszerek pontos leírását 150 rendőrhatalóságnak küldte el. Megnehezíti az a nyomozást, hogy a károsult gróf 48 órával a lopás után tett jelentést a rendőrségnél.

Megszökött a gazdájától.

Berger Sándor kefekötő tanoncot a multkoriban valamiért megdorgálta a gazdája. Ez annyira elkésztette az érzékeny tanoncot, hogy megszökött a gazdájától s három napig nem adott életjelet magáról. Az egyik akadt rá a rendőr őrzőre a mint éhesen, dideregve kuporgott a Késes utca egyik kapusarokban. — A rendőrség vizsakísértte a gazdájához a megszökött fiút.

A jóétvágyu vendég.

Albert Antal asztalos segédnek megvan az a gyengéje, hogy szeret jól enni-inni. Tegnap is ettől a nemes czéltől vezéreltetve állított be Steiner János hatvan-ötzai vendéglőjébe. Szájizelítőnek megevett három porció vesét velővel, majd töméntelen mennyiségű pörkölt tünt el a megnyerő modoru fiatal segéd gyomrában. Időközben beesteledett, eljött az éjféli is, mikor a vendéglős felkérte a jóétvágyu vendéget, — a ki előtt már tele volt az asztal üres palackokkal, hogy fizessen, mert be akarja esukni a kocsmáját. A jóétvágyu asztalos segéd erre flegmával jelentette ki, hogy összes vagyona 3 krajczár. Nagy veszekedés, láma lett a dologból, miközben repkedtek a kocsmáros fejének irányzott szódás üvegek, vegre is egy rendőr vette pártfogásába a jóétvágyu fiatal embert. Most a rendőrség börtönében alussza a jólakottak édes álmát.

Megszökött ügyvéd.

Szentkirályi Sándor dr. nyiregyházi ügyvéd az ottani árvapénztárból a Hudák Károly városi tisztügyész kezébe kiutalt 6800 koronát felvette s azután megszökött. A nyiregyházi törvényszék a megszökött ügyvédet köröztteti.

Egy inas merénylete.

Linceben a péntek és szombat közötti éjjel rémes bűntény történt. John Mátyás, tizennyolcz éves inas, a kit a mestere, Huber Gusztáv nyerges, pár nap előtt lopás miatt elküldött, ugy ált bosszút mesterén, hogy éjjel megleste és kalapáccsal agyonverte. Fste felé a műhelybe lopódzott, a hol észrevétlenül maradt éjjelig. Innen kalapáccsal fölfegyverkezve Huber hálószobájába ment s mélyen alvó gazdájának több

hatalmas csapást mért a fejére. Reggelre Hubert vértócsában eszméletlenül találták. Johnt reggel egy kávéházban fogták el. Bevallotta, hogy a fönt leirt módon akarta elpusztítani a gazdáját. Huber életbenmaradásához nincs remény.

Az állatok világa.

Brehm Alfréd nagyhirű munkája magyar kiadásának most jelent meg a 10. füzet, mely a magyarországi denevérek s a délamerikai hírhedt vérszopókat és más hártásorrukat tárgyalja. A Magyarországon is előforduló fajok leírása teljesen új és töméntelen hazai megfigyeléssel fűszerezett. Méhely Lajos, a magyar kiadás szerkesztője maga is nemrég nagy munkát irt a hazai denevérekről s így bőséges alkalma nyílt tanulmányai eredményeit a jelen füzet keretében érvényre juttatni. De a külföldi fajok ismertetése is teljesen a tudomány mai színvonalán áll, amennyiben határozottan szétrombolja azt a hazai irodalomban is minduntalan fölmerülő tévhitet, hogy a vámpír vérszopó denevér volna. Ellenben kifejti az ismertetés, hogy mely tropusai fajok igazi vérszopók és miért azok. A füzetet mint a megelőzőket is, szebbnél-szebb rajzok díszítik. A mű a Légrady-testvérek könyvkiadóhivatalában jelenik meg (Vácsi-körut 78.) s itt, valamint minden könyvkereskedésben megrendelhető. Egy-egy füzet ára 80 fillér.

Kettős öngyilkosság a vonaton.

Zürichből jelentik, hogy a Basel és Milánó között közlekedő gyorsvonaton, a mint ma reggel Olten állomásra ért, egy fiatal ember és leány holttestét találták meg egy első osztályu fülkében. A fiatal ember Dressler Oszkár kereskedő, a ki 1870-ben Constanzban született, a leány Günther Margit Halleből, a ki még csak 18 éves volt, a mint ez a náluk talált iratokból kitént. A végakarattuk az, hogy Oltenben egymás mellé temessék őket. Az öngyilkosságot Luzern és Olten között revolverrel követték el. Boldogtalan szerelem üzte őket a halálba.

Jótekonny alapítvány.

Liechtenberg Mór szegedi földbirtokos közművelődési czélokra tizenkétezer koronás alapítványt tett. Wlassics miniszter tegnap köszöntő levelet küldött a bőkezű adakozónak.

A farsang és a táncz.

Régesrég volt olyan vig, minden tekintetben kedélyes farsang, mint az idej. Alig van nap, a melyikre valami táncmulatság ne esne s a báltermek — azok zsufozásig tele vannak bájos szöke meg barna asszonyokkal, meg leányokkal és tánczolni vágyó fiatal urakkal.

Fesztelen jókedv jellemzi az idej bálakat s bizonyosan akadnak elegenden a sok tánczosok vagy pláne olyanok közül, a rossz egyáltalában nem tudnak tánczolni, a kik végig olvasva a lapok bál itudósításait — így kiáltanak fel:

Már elmegyek valamelyik táncmulatságra, legalább gyönyörködöm a tánczolóknak s ugy mulatok! — A táncz pedig nem csak hogy élvezetet nyújt az ő hódolóinak, hanem ma már az általános műveltségnek elmaradhatatlan kiegészítő része.

A táncziskolákban is vig élet uralkodik most. Debreczen előkelő ifjusága Alföldy Károly hírneves tánczatanár táncziskolájában találkozik. A tánczokat csak a napokban kezdték el tanulni s így még nem késelt el az, a ki beakar lépni a tanítványok sorába. A tanfolyam körülbelül február végéig

vagy márczius elejéig tart. Kedves látványt nyújt amint a vidáman mulatozó szép leányok és jókedvű ifjak kecesen járják a legujabb tánczokat a parketten, minden mozdulatukkal jeles tánczmesterüket dicsérve. Látni is élvezet, hát még járni a ropogós csárdást, a fölséges valczert! És a kedv, a hév nem lankad soha; a lábak nem fáradnak, a szemek csillognak a gyönyörűség érzetétől. Sokszor a késő estbe nyulik a kedélyes mulatság, melyen fáradhatatlanul álloznak a táncz dícső, halhatatlan muzsájának, Terpszikhorének.

Megvadult lovak.

Szabó János ma reggel szekeren jött be a feleségével és másik két falujabeli asszonnyal Balmaz-Ujvárosról Debreczenre, hogy egyetmást bevásároljon. Már épen hazafelé fordították a szekerük rudját, mikor a Hatvan-uteza sarkán valamitől megkorkant a szekerbe fogott két szürke tálto. A megijedt állatok bösz vágatással vonzóiták magukkal a szekeret, míg végre is egy fordulónál kiesett a szekér egyik kereke s az egész társaság kifordult a kocsiából. Nagy népesödület gyűlt össze a színhelyére. — A természetes asszonyágnak azonban nem történt semmi bajuk, mindössze a gazdának ment le az orráról egy kis darabon a bőr. Időközben a két szilaj tálto is megszeldült s midőn a kisebb kereket helyére illesztették, békésen folytatták tovább utjukat.

A méregkeverő bűnhődése.

Palánkán tegnapelőtt virradóra Mityin Bozsity Szavéta 60 éves kuruzslóasszonyt meggyilkolva találták lakásán. A meggyilkolt nemcsak falujába, hanem messze vidéken mint híres javasszony volt ösmertes. Lakásán egész halmaz gyógyszer és mérges anyag volt fölhalmozva, a hozzá forduló asszonyok és leányok számára, a kik bűnös szerelmök következményeitől akartak megszabadulni. Bozsity Iváné is igénybe vette a kuruzslónő segítségét, a dolog olyan szerencsétlenül ütött ki, hogy a páciens néhány napi szenvedés után meghalt. Bozsity csak a felesége halos ágyán tudta meg, hogy Mityin Szavéta okozta az asszony szerencsétlenségét. Ekkor azt mondta a kuruzslóasszonynak: „Ha a feleségem meghal, te sem fogsz élni!” Mikor aztán az asszony meghalt, az elkéseredett férj még az éjjel fölkereste a lakásán Mityin Szavétát s fölötötte, hogy jöjjön a feleségéhez. Mikor pedig a vénasszony ajtót nyitott, Bozsity torokon ragadta és egy baltával kettéhasította a fejét. A gyilkosság után a holttestet bevonszolta a szobába, az ajtót kívülről rázárta, aztán pedig hazament és intézkedett a felesége eltemetése iránt. Másnap reggel, a mikor a gyilkosságra rájöttek, a gyanu Bozsityra hárult, mert többen hallották Bozsity fenyegetéseit. — Nem is tagadta a gyilkosság elkövetését csupán arra kérte a vizsgálóbíró, hogy addig ne zárassa el, míg a feleségét el nem temeti. — Ezt a kérelmét azonban nem teljesítették.

Táncmulatság Püspök-Ladányon.

A „püspök ladányi iáros-kör“ f. évi február hó 3-án saját könyvtára javára zártkörű tánczvizalmat rendez, a mely máris igen sikerültnek ígérkezik, a mennyiben a belépő jegyek nagyobb része már is elkelt. Tisztelettel felhívjuk azokat, kik még meghívót nem kaptak de erre igényt tartanak, sziveskedjenek ez öhajukkal a rendőrséghez fordulni, a mely a mulasztásokat a legnagyobb készséggel igyekszik helyre pótolni. A rendezőség.

268
88
60

Egy földbirtokos halála.

Genesi Lajos t. füredi földbirtokos szombaton este érkezett Debreczenbe. Utitársainak már a vonaton mondogatta, hogy rosszul érzi magát s mikor a vonat Debreczenbe ért, már annyira rosszul volt, hogy a saját lábán nem bírt leszállni és bérkocsira ülni. Vasuti hordárok segítették le a vonatról és ültették egy bérkocsiba, melyen a legközelebb eső Kossuth szállodába vitette magát.

Azóta betegen feküdt a szálló egyik szobájában s tegnap reggel hastífuszban meghalt. Genesy Lajos 33 éves, nős, családos ember volt, családja T.-Füreden lakik, melyet táviratilag értesítettek a gyászos esetről, kik még a tegnapi nap folyamán Debreczenbe érkeztek. Genesy holttestét a család ma T.-Füredre szállíttatja, hol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Az iparos ifjuság Vörösmarty ünnepélye.

A debreczeni iparosifjak önképző egyesülete f. hó 20-án vasárnap délután 4 órakor az „Iparos Otthon“ disztermében Vörösmarty ünnepélyt rendez, a melynek részletes programját addig még közölni fogjuk.

Az ünnepély látogatottságát és sikerét biztosítja az, hogy a rendezőség Balogh Zsigmondné Bekessy Róza nőt is megnyerte közreműködésre, a ki ismert művésztével Vörösmarty „Szép Ilonká“-ját fogja előadni.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaink, ösmerőseink és jó barátaink, a kik Istenben boldogult kedves halottunk özv. Harangi Istvánné szül. Halasi Mária végtisztességtételén megjelenni, s megjelenésökkel fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez uton is halás köszönetük nyilvánítását. Valószínű, hogy némelyek gyászjelentést nem kaptak, bár arra igényük volt, ez nem a mi hibánk s az eljárás helytelensége következtében történt.

A Polgári Takarékszövetkezet

(Piacz u. 83 sz. Geréby-ház) ez uton is tudatja a n. é. közönséggel, hogy 1901 évvel V. évtársulatát megalakította. Az intézet mely a már lefolyt négy év alatt is kétszázötven nagy szolgálatot tett ugy a helyi, mint vidéki közgazdaságunknak; fejlődésével és váratlan erősbödésével a jövőben is garantiát nyújthat arra, hogy tagjainak a tekegyűjtés könnyen lehetővé tétele mellett a legolesőbb kölcsönöket nyújthatja. A helyi szövetkezetek között pedig az egyedüli mely a takarékoságot s így a tőkék gyűjtését a legszegényebbeknek is lehetővé tudja tenni, amennyiben legkisebb betétjét 20 fillérben állapította meg, s az egyes évtársulatok csak négy évi időtartamuak. A beiratkozások, melyek már is tömegesen történnek, d. e. 9-12. d. u. 3-5 óráig az intézet irodahelyiségében eszközölhetők, s a betétek után — további intézkedésig, még mulasztási díj nem szedetik.

Gyilkos községi ejőljárók.

jan. 16.

Mundra községből rettenetes gyilkosság hirre érkezik. Mundra község birája Szakács György, Farkas Miklós

községi pénztárnok három más parasztember társaságában Kozma Lázár jó módú parasztagazda házába hatoltak s ugy a gazdát, mint annak fivérét Kozma Ilyést puskatussal össze-vissza verték, Kozma Lázár nyomban meghalt, fivére életveszélyes sebeket szenvedett.

A falu népe a Nemezis kezét látja a gyilkosságban. Egy 16 év előtti gyilkosságot elevenít fel ez az eset, melynek áldozata Knopfler Móríc névű gazdag kereskedő volt.

A gyilkossággal annak idején a pópát, a községi birót, a jegyzőt s még három parasztembert gyanúsítottak, kiket azonban elegendő bizonyítékok hiányában fel kellett menteni, 16 év óta keftő kivételével valamennyi meghalt s valamennyi erőszakos halállal, közülök csak Kozma Lázár és Ilyés voltak életben.

A gyilkos községi birót társaival együtt letartóztatták.

Egy különös emberről.

Jan. 16.

Fifeshireben (Skóczia), a világtól elzárt Eden völgyben hetvenkilenc éves korában meghalt egy ember, a kinek halálát senki sem siratja, a kinek arezát harmincz év óta nem látta emberfia, a kinek élete regény. Johnston György volt a neve és hir szerint száz millió korona vagyon maradt utána. Házi szobájában vasládában negyven ezer darab aranyat találtak és nagy házában minden szobájában, minden szögletében bankjegyesomagokra akadtak.

Az egész környék már több emberöltőn át a Johnston-családé, a mely most Györggyel kihalt.

A nagy vagyon alapját György nagyapja vetette meg indiai teaültetvényeivel. A most elhunyt Johnston apja katonalízt volt, beleszeretett egy szép parasztleányba és el is vette feleségül.

Családi boldogsága nem sokáig tartott: a felesége, miután egy fiunak életet adott, meghalt.

Ettől fogva teljesen magába vonult a férj, a különben is modorva, de hirtelen lobbanó ember volt.

Az apa és a fiu nem tudott egymással megférni s gyakran összekapott egymással.

Egy civakodáskor a fiu rárohant apjára, szőnyegbe csavarta és a szőnyeget összevarrta. Ezután az erdőségbe menekült, a hol néhány hét múlva fölfedezték. Az apja ekkor egy orvos fölügyeletével utazni küldte.

A mikor az öreg meghalt, György visszatért és megfogadta, hogy többé nem mutatja magát embernek. Harmincz éven át magános pompájában élt. Erdő-égben levő házában három eselédet tartott, a kik ritkán látták uruk arezát. Ha enni akart, esöngetett és ha az asztal terítve volt, a

eseléd esöngetéssel tudatta vele. Johnston György, bár a skótok jámbor emberek, haragudott a papokra. A plébános egyetlenegyszer merete felkeresni, akkor is rosszul járt.

A cilinderét a bejáratban a fogasra akasztotta és az előszobában várakozott a különözre. Miután a várakozást megunta, eltávozott, de kalap nélkül, mert a ház ura időközben kihajította a kalapját az erdőbe. Johnston senkiben sem bízott. Ha egy parasztnak megbízást adott, egy másik parasztnak megbízott az ellenőrzéssel, a kire ismét felügyeltetett s így megtörtént, hogy például egy-egy szénnel megrakott kocsit rövid távolságokban hat ember is kísért, a kik mind egymásra vigyáztak. A különöz ember óriás vagyonát unokaöccse, Mackgill Erikton hadnagy öröklí.

Hajduvármegye a mult hóban.

Debreczen, jan. 14.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg rendezes havi ülését gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt.

A gyűlésen az egyes szakreferensek terjesztették elő a mult hóról szóló jelentéseket és pedig a következőkben:

Az alispán jelentése.

Alispáni jelentés szerint a közbiztonsági viszonyok az elmult hóban jók voltak a vármegye területén. Csupán csak Földesen történt egy feltűnést keltő szülegyilkosság. A gyilkos fiu vizsgálati fogságban van.

A hasznos házi állatok egészségügye is jónak mondható. A H.-Hadház községben fellépett sertésvész megszűnt s ujabban más helyett nem jelentkezett.

Hajduvármegye egészségügye.

A főorvos jelentése értelmében a vármegyében kedvezőbbek voltak az egészségi viszonyok, mint a mult hóban. A halálozás mérsékelt volt és a születés aránya jóval felülmulta.

A hevenyfertőző kórok apadtak. Uralkodó kóralak volt a légző szervek lohoshurutos megbetegedése.

A heveny fertőző kórok közzül ronesoló toroklob öt községben fordult elő. — Vörheny volt Nádudvaron, Hadházon és Szoboszlón. Kanyaró kilencz gyermekben észleltetett, kik közzül egy meghalt.

Rendkívüli halálozás Szoboszlón fordult elő, ahol egy éltés nő megfagyott. — Nánáson a malom tört össze egy nyolcz éves gyermeket, öngyilkosság H.-Böszörményben fordult elő.

A lefolyt hónapban született a vármegye területén 574 gyermek, elhalt 360 egyén. A szaporulat tehát 191.

Hajduvármegye tanügye.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint Balmazújvárosban a felekezetenküliek állami vagy közös iskola felállítása iránt kérvényeztek, miután azonban csak 18 felekezet-

nélküli tanköteles van olyan, kik a felekezeti iskolát nem látogatják, azért kérvényüknek elutasítását kérelmezte a minisztertől.

A miniszter a h.-szoboszlói polgári iskola folyó tanévi költségvetését jóváhagyta s ez iskolába Rakottyai László segédtanítót rendes tanítónak nevezte ki. Megengedte azt is, hogy az iskolánál kézügyességi tanfolyam nyitassék.

Fischer Ferencz földesi izr. tanítót a miniszter megnyugdíjazta. A tanfelügyelő múlt hóban az alsó és felső józsi iskolákat látogatta meg s három napon elnökölt a h.-szoboszlói polgári iskola vizsgálatain.

Adóügyek.

A pénzügyigazgató bejelentette, hogy a múlt hóban a következő adók folytak be: Egyenes adóban befolyt 124.199 kor. 40 fill; hadmentességi adó 5217 kor. 98 fill; béklyejövedék 33984 kor. 85 fill; dohányjövedék 100.304 korona 12 fill; fogyasztási és italadó 16871 kor. 77.

A mit a korcsolyák beszélnek.

január 16.

A fürdő vezetősége már megkezdte a mozgósítást. Hagyományos kék sárga zászlói már ott diszelegnek az utcásarkokon, buzditván Halifax amugy is buzgó hiveit. Ilyentéjt aztán, mikor mutatkozik az első jelzés, mely a jég birodalmának mielőbb leendő megnyitását jelenti, felereznek a sutba vetett s ott már egy esztendő óta pihenő korcsolyapárok. A minap látogatóban voltam valahol.

Sürgős beszélni valóm lett volna a házbelleikkel, de csak a szobaczioust találtam odahaza.

Hanem az már bizonyos, hogy ez a szobaczioust takaros egy perszóna volt! Mikor beléptem, a benyiló mellett levő kis fülkében kutatótt. Három pár korcsolya volt ott felakasztva egymás mellett, azoktól lestem el én a következő beszélgetést.

— No — mondta az egyik pár (idom-talan nagy volt az istenadta!) az idén nem tudom hogyan leszünk az óraebesztással. Tavaly én voltam a gazdámval közületek a pályán. Egy kisasszony után sasiroztunk folyton. Olyan gömbölyű szemek vannak, mint egy krajczár. Az orra meg aranyosan fites. A gazdám ő vele, én meg korcsolyáimval kötöttem szoros barátságot, de az Istenért, erről ne szóljatok ám a gazdám feleségének! Még utóbb zsiárushoz küldene s többé se látán vizont a kisasszony korcsolyáit.

Beszélhetsz jó vitéz. — szólt a másik pár korcsolya, — (ez már helyes volt, formás női lábakra való!) ahogy ti távoztatok a jégről, jöttünk mi. A te gazdád felesége, már tudniillik az én asszonyom, — meg a bankdirektor ur. Milyen szédületes gyorsan siklottunk végig a — jégen. De csak egynehányszor karikáztunk végig. A direktor ar nem igen szeretett a tömeg között. Min dig a pálya leghátulsó részére igyekezett, a hol magukra voltak, Aztán sugtak bugtak, magam sem tudom miről. Igen messze voltam alattuk, mert tudhatjátok, hogy az asszonyunk, meg a bankdirektor ur is akkor született, mikor sok eső járt a vidéken.

A harmadik pár korcsolya (a legkisebb, a leghelyesebb mind között) egy időig

csak hallgatott, hanem hogy az öregebbek befejezték a beszédet, neki durálta magát az is.

— No, a kisasszonyunkkal együtt csak a papa meg a mama visszatérte után juthattunk a jégre. Én szerencsés voltam. Mindennap más gavallér kötött fel a kisasszony lábára. Kíváncsi vagyok, hogy ezen a téren milyen rekordot érek el az idén?

Megesiptem a szobaczioust ajkát, az közelebb simult hozzám, mosolygott: — künn pedig ijesztően sötétedni kezdett.

Hanem azért lámpát kár lett volna gyujtani! . . .

CSARNOK.

A lámpa.

Irta: W. Dünheim.

Fordította: Biró Irén

(Folytatás.)

A társalgás nem valami érdekes volt. A kötöttük esörgése egyformán hangzott. — Csak a régi jó időkről beszélgettek, amiről Burg urnak csak homályos sejtelmek voltak. Anna a theakészítéssel volt elfoglalva, s ha csinos alakjára tekintett is, nem tehette ezt sem gyakran, mert a nagymamának igen éles szemek voltak.

Emellett borzasztóan szomjazott. — A theáért sohasem rajongott. Egy üveg fehér bor előtte állt, de az inas csak egyszer töltötte teli feltűnő kicsi poharát, és aztán visszahelyezte az üveget az asztalra, az ezüst fogantyús zöld plüss tartóba és éppen előtte állt, mialatt ő tantalusi kinokat szenvedett.

Természetesen nem mert magának másodsorú tölteni, s különben sem tette azt senki. A nagymamának eszébe sem jutott, hogy egy elegáns fiatalember egy este egy pohár bornál többet tudna meginni. Tehát ő sem kínálta.

Hogy szórakozzék az elmúlt szép bál estekre gondolt, melyen Annával táncolt az első keringőt, lanciert és cotillont, aztán a következőkre, a melyek még előtte voltak, — aztán a találkozásra, a vasárnapra s a lámpára.

Szinte megijedt, mert szórakozottságában már ujjai közel jartak az égőhöz. — Erős elhatározással hátrább húzódott a lámpától.

De egy kis idő múlva gondolatai ismét távol kalandoztak s keze egészen közel volt a kis biztonsági égőhöz. A golyó és lánc kissé inogni kezdtek, mutatoujja már a lánczon volt, — az elszörnnyüködés moraja hangzott és nagymama, theasztaltársaság, minden ágyptomi sötétségben maradt.

— Jól van, mondá Burg, épp úgy mint a boltban, de most ijedt, halk hangja volt. Igaz, hogy ennél helytelenőbb megjegyzést nem tehetett volna, de zavarjában nem jutott eszébe más.

— De kedves Burg ur, hangzott a tanácsosné feddő hangja, és kellemetlen esend következett, mialatt Anna e szavakkal: „ezt gondoltam”, nevetve indult más lámpáért.

Tudvalevőleg nem ritkák az olyan esetek a mikor a bűnös vétke tudatában oly kétségbeesett bátorságot vesz magának, hogy mindent mer. A bűnös itt sem a megbánásra gondolt, hanem — szomjuságára.

Vakmerő gondolata támadt. Biztosan tudta a helyet, a hol a boros üveg állott. A puha tartóról könnyű volt nesz nélkül felvenni és ismét vissza helyezni. Szerencsésen elérte s miután jót húzott belőle, tökéletesen lecsilapodott égető szomjusága. —

Aztán megnyugodva érezte, hogy eltalálta az üveg puha tartóját. A teljes sötétségben senki sem vehette észre merészségét.

Midőn Anna kisasszony ismét visszatért egy másik lámpával, mely mint megnyugtatólag megjegyezte: „biztonsági égő” nélkül volt, egész elfogulatlanul akart belekezdeni egy hosszabb mentegetődzésbe.

De — Oh szörnnyőség — minden arczon a legnagyobb megbotránkozás tükröződött. A háziasszony hosszasan és feddőleg nézett reá. Mindenki egy pontra tekintett. Ő is oda nézett.

— Folyt. köv. —

Városi színház.

Csütörtökön, jan. 16-án:

A kismama.

Vigjáték 3 felvonásban.

1569 v. k. sz.
1900.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 4264—1900. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kemény Ede részére Chylinszki György debreczeni lakostól 848 kor. tőke, ennek 1896. évi jan. hó 1-ső napjától számítandó 5 % kamatai és eddig összesen 122 korona 46 fillér perköltség erejéig a fizetett összeg betudásával 1900. évi jul. hó 3án biróilag felülfoglalt és 1150 koronára becsült fényképező képek, butorok és egyéb ingóságok 1901. évi január hó 21-én d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Piacz-u, 41 sz. a, megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1900. évi december hó 22-én.

Bódogh Zs.

bir. kiküldött.

Árverési hirdetmény.

Berettyó-Ujfalu község piaci helypénzszedési joga az 1901 évre bérbeadandó lévén — a nyilvános árverés 1901 évi január hó 21. napján d. u. 3 órakor a község házában fog megtartatni, a mikorra árverelni szándékozik 1600 korona bánompénzzel meghivatnak.

Árverési feltételek az előjárásánál megtekinthetők.

B.-Ujfalu 1901. jan. 10.

Előljáráóság.

268
88
60

8.

DEBRECZEN

1901. január 16.

„Elite“ fényirda

Debreczen, piacz-u. 81.
Bankpalotával szemben.
Ujjonnan berendezett, a mai
kor legmagasabb technika
vivmányával.

Gyönyörű képek!
Méltányos árak!

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából január hó
folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket mosó veze-
ket, atlasz és batisztokat,
haraszt kendőket,
valamint

szőnyeget, függönyöket
tetemesen leszállított áron árusít-
juk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsater.

7 méter egy ruhának való női di-
vatszövet 1 frt 75 kr.

Tüzifa eladás

**A siteri uradalom-
ban** (Nagyváradtól 18 kl-
méterre) **8-10 éven át,**
évente 6000 erdei
öl tűzifa kihasználása elő-
nyös feltételek mellett el-
adásra ajánlatik. Bővebb
felvilágosítást adunk:

**A siteri uradalom
vevői által választ-
ott végrehajtó bi-
zottság,** Siteren u. p.
Szalárd.

Roheim Náthán,

Budapest, VI. Eötvös-utca 21.

Hirdetés.

A Nagyerdőn levő 1907. esomé
hosszu akácza **január hó 24-25 és**
26-ik napján árverésen el fog adatni.

Az árverés kezdődik reggel 9
órákor a Nagyerdőn a keresztutnál.
Debreczen, 1901. évi január hó
15-én.

Török
erdőmester.

Az arcz szépsége

a legbiztosabban elérhető és ápolható a

Leichner-féle

Fettpuder

Leichner-féle Hermelin és Aspasia rizspor által.

Ezen hírneves arcporok a legelőkelőbb női körökben, elsőrangú művésznők
között előszeretettel használtatnak, mert az arczörnek rózsza, virágzó, üde színt adnak
és a rizspor használata észrevehetetlen. Kapható csak zárt dobozokban a gyárban Berlin
Schutzenstrasse 31. és minden illatszert üzletben.

L. Leichner Berlin, a kir. színház szállítója,

az éremkiosztó bizottságnál alelnök volt a párisi világkiállításon 1900.

Meghívás.

A „Hajdumegyei Takarékpénztár“

1901. január 20-án délelőtt 10 órákor

Hajdu-Szoboszlón saját helyiségének gyülestermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYAK:

1. Az 1900. évi zárszámadás, mérleg, igazgatósági- és felügyelő-
bizottsági jelentés, a nyereség felosztására vonatkozó javaslattal és a
felmentvény megadása.

2. A felügyelő bizottság megbízatási ideje lejárván, új választás
eszközlése.

3. Az elősorolt tárgyakkal összefüggésben levő, a közgyűlés
előtt legalább három nappal az igazgatósághoz beadott indítványok.

A mérleg és az összes számadások az igazgatóság és felügyelő
bizottság jelentésével folyó hó 8-tól kezdve az intézet helyiségében a
hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok értel-
mében a közgyűlésen csak azon részvényesek gyakorolhatják az öket
megillető jogokat, akik részvényeiket a le nem járt szelvényekkel a
közgyűlés előtt három nappal a társulat, vagy a fióktelep pénztáránál
letéteményezik.

Kelt H.-Szoboszlón, 1901. Január 1.

Az igazgatóság.

16125 v. k. sz.
1900.

Árverési hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város tulaj-
donát képező Simonffy-utcai 1-ső
számu bérház 8. sz. bolthelyisége az
1901 évi január hó 23-án délelőtt 10
órákor a városháza nagytermében tar-
tandó nyilvános árverésen a legtöbbet
ígérőnek bérbe adatni fog. Az árvere-
lők tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át
az árverést vezető bizottság kezébe
készpénzben letenni.

Az árverési feltételek a városi
számvevőségi hivatalban megtekin-
thetők.

Debreczen, 1901 január 8-án.

A városi tanács.

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szabad. nyert or-
vosi mű- és kötszerész

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körut 50 sz.
Ajánlja dusan felszerelt
raktárát saját gyártmányu
orvos sebészi és beteg-
ápolási tárgyokban.

Saját találmányu m. kir.
szabadalmazott Polgár féle

SÉRVKÖTŐ

Laskótó, göresér elleni
gummi harisnya, ortho-
paedia-készülékek, műlá-
bak és kezek stb.

Valódi francia különle-
gességek F. Berguerand
fils párisi gyárából.

—Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és bér-
mentve.

Utánzás ellen védve
16302 sz.